

Leto 2.

Naročnina četrtno 12 dinarjev.

Ljubljana, Karla Marksa trg 2 (prej Turjaški trg), kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

Svoje pravice bodo uveljavili železničarji le z združeno močjo. Zavedajte se tega, trpini in organizirajte se vsi v USŽJ

Kaj nas tepe?

»U cilju saniranja naših ekonomskih i finansijskih prilika i uspostavljanja što čvršće i realnije budžetske ravnoteže, još pri izradi budžeta za 1927.-28. god. jasno sam istakao tendenciju, da se državni rashodi svedu na najmanju moguću mjeru, u kom sam cilju izvršio smanjenje mnogih

Iz teškog položaja i teških prilika u koje nas ovakva politika na vrhovima državne uprave gura, spas je moguć samo kroz brojnu, čvrstu i borbenu organizaciju. Dvanaesti čas kuca, kad treba da smo složni i na borbu spremni. Da nas zatekne potpuno nepripravne i da ometemo ^{oko} pogoršavanja naših tekovina, organizujmo se čvrsto u redove našeg velikog ujedinjenog Saveza Željezničara.

Delavci stremé po enotnosti. Pa jih pride kdo nalagat in zopet porablja jo čas s tem, da si mečejo medsebojne očitke. Akcije ne uspevajo radi **nesl^ožnosti** med delavci samimi, ne uspevajo radi **strah^opetcev**, ki prikrivajo svojo strahopetnost z mogočnim frazerstvom; akcije ne uspevajo radi tega, ker se še vedno naj-

Potem bo gibanje rešeno vseh razkolov, vseh demagogov, in laživoditeljev ter bo dosegalo iste uspehe, kakor jih žanjejo delavci povsod, kjer imajo res prave bojovne, socialistično-izobražene člane, ki ne stavijo samo zahtev, ampak ki se za stavljenе zahteve tudi boré.

Leta 1924 in sicer s 1. oktobrom 1924 je bil izdan **pravilnik o voznih ugodnostih za železničarje**, iz katerega so popolnoma izpuščeni vsi **provizionisti** (delavci, ki so bili upokojeni) **miloščinarji** (delavci, ki so služili po 30 in več let na železnici, a niso bili člani provizijskega zavoda) ter **rentnerji** (delavci, ki so se v službi

In kdo je sprejel ta davek?

Na finančnem zakonu bleste poleg ostalih tudi podpiri gg. ministrov Kulovec, Gosar in Serbec.

3. Kdo je vzel nastavljenemu osobju 15% doklado, ki se vračuna v pokojnino.

Do 1. aprila 1927 je dobil vsak železničar, ki je dovršil 26 oziroma 32 službenih let 15% povišek njegove osnovne plače zaračunan tudi v penzijo. Po 1. aprilu 1927 vpokojeni železničarji pa dobivajo sedaj odloke, da se jim 15% povišek ne vračuna za penzijo v smislu čl. 301 finančnega zakona. Ta člen namreč zahteva, da mora imeti vsakdo, kdor hoče iti v pokoj s 15% poviškom najmanj 26 efektivnih let, ako je v eksekutivni oziroma 32 efektivnih let, ako ni v eksekutivni službi. Ker je vsak železničar, ko nastopi službo najprvo v staležu delavcev in se šele po treh do 10 letih nastavljen, se mu sicer ves čas eksekutivne službe računa za napredovanje in pri odmeri penzije ne pa za 15% doklado. In tako se sedaj pripete slučajni in teh bo na stotine, da ima železničar nad 35 let vračunljive službe, da uživa že po 3 do 5 let 15% starostno doklado, ko pa gre v pokoj pa se mu ta doklada na podlagi gori citiranega člena ne zaračuna v pokojnino in je tako oškodovan kot činovnik III. kategorije za 107 Din mesečno. Dokazi na razpolago v organizaciji.

Za ujedinjenje železničarskih organizacij.

Takoj po kongresu je centralna uprava saveza, zavedajoč se velike važnosti ujedinjenja železničarskih organizacij, podvzela vse korake, da bi do ujedinjenja prišlo, vendar je ta akcija kmalu obtičala.

Na podlagi razgovorov je savez v 13. številke od 1. julija t. l. pozval vse železničarske organizacije, da se o vprašanju ujedinjenja in o platformi, ki jo je sprejel naš kongres za ujedinjenje izjavijo oziroma stavijo svoje predloge.

Poleg tega se je po sklepu centralnega odbora vršila v Zagrebu konferenca delavskih zaupnikov iz kurilnic in delavnic, na kateri je bila zastopana tudi nezavisna organizacija ter smo na podlagi sklepov te konference poslali tako S. R. M. I. O. v Beogradu kot »Sekciji železničarjev« sledeči dopis:

Cenjeni sodrug!

V letu 1925 je bilo izvršeno ujedinjenje železničarskih razredno-bojovnih organizacij ter je bil osnovan »Ujedinjeni savez železničarjev Jugoslavije«, v katerega so vstopile vse železniške razredne organizacije izven »sekcije železničarjev«, ki je v sklopu Vašega saveza.

Z ozirom na zelo težak položaj, v katerem se nahajajo vsi železničarji in z ozirom na vedno večje redukcije osobja in železničarskih pravic je sezval U. S. Z. J. radi razširjenja akcij, ki so se vodile v prvi vrsti le v Sloveniji, v Zagreb konferenco delavskih in kurilniških zaupnikov, na kateri je bilo sklenjeno, da stopi centrala »U. S. Z. J.« v stik z Vami in da povede akcijo, ki bo najkoristnejša.

Kot najkoristnejšo akcijo smatramo »ujedinjenje razrednega železničarskega pokreta«, ker moremo v današnjih pri-

In kdo je zakrivil to? Na finančnem zakonu se bleste podpisali ministri, ki so navedeni zgoraj.

In tako bi navedli lahko še nešteto žalostnih primerov, ki jih bomo uporabili prihodnjik, ako se z zaletavanjem v nas ne bo prenehalo.

Ne mislimo pa s tem dokazati, da je poslabšanje kriva le ena kapitalistična stranka, ampak so ta poslabšanja dela vseh kapitalističnih strank, ki so bile ena za drugo na vladi. Tako lahko omenimo za zgled odvzetje 20% eksekutivne doklade delavcem, znižanje za 3 do 10% draginskih doklad nastavljenecem vsled poplav, poplav, podaljšanje nestalnosti železničarjev za nadaljna 3 leta, ki jih je n. pr. zagrešila bivša radikalna-radikalna vlada.

Konstatiramo za danes le še to, da se železničarjem, zlasti delavstvu dobrih pred volitvami njegovi najhujši nasprotniki, hoteč ga prevartiti, ko pa so v vladi, delajo složno s kapitalom na krajsanju delavskih pravic.

Delavec se danes zaveda svojega neznosnega položaja, pozna krivice, veruje trdno v svojo razredno organizacijo ter si jo ne bo pustil blati od nikogar.

Delavsko geslo danes je:

Rešitev delavstva je in bo delo delavcev samih. Proč s kapitalističnimi agenti, ki nas hočejo vkovati v še hujše verige suženjstva.

kah računati samo z onimi silami, ki stoje v enotni razredni organizaciji in edino ta more razširiti svoje delo na celo državo in organizirati vse železničarje ter voditi smotrene akcije.

Da se čimprej ta naloga izvrši, Vam pošiljamo v prigrbu »resolucijo o ujedinjenju«, katero je sprejel naš kongres soglasno dne 3. junija 1927 ter predlagamo, da se ujedinjenje železničarjev sprovede na platformi, ki je v resoluciji točno označena.

Pričakujoč na prednje Vaš odgovor, Vas sodružno pozdravljamo:

Na ta naš poziv smo dobili 13. avgusta od »Saveza radnika Metalne industrije i obrta Jugoslavije« v Beogradu sledeči odgovor:

Savezu železničara Jugoslavije
Ljubljana.

Dragi drugovi!

Vaše pismo od 4. avgusta t. g. M. D. O. 10 kao i rezoluciju sa Vašega II. Kongresa o ujedinjenju železničara primili smo.

Izvršni odbor centralne uprave našega saveza na svojoj sednici od 9. avgusta raspravljao je po ovom Vašem pismu, no kako sednica nije bila puna, to je donošenje odluke po istome ostavljeno za prvu narednu sednicu.

Moleći Vas, da ovo primite znanju drugarski Vas pozdravljamo za

S. R. M. I. i O. J. centrala Beograd:
Mihajlović.

Toliko prinašamo dosedanje konferenco v vednost vsem članom. Vse organizacije s sedežem v Ljubljani pa pozivamo, da se odzovejo našemu vabilu, objavljenem v časopisu od 1. julija 1927 ter podajo svoje stališče k ujedinjenju. Naši sodruzi pa naj gredo povsod na agitacijo za razširjenje organizacije.

Važnost strokovnih sekcij.

Važnost strokovnih sekcij.

Vzbuditi v človeku po njegovi naravni nadarjenosti in prirojenih svojstvih živo voljo o natančnosti in točnosti dela, ki odgovarjajo njegovemu poklicu je temeljna točka vsega pričetka v vzgoji.

Površnost in brezbržnost, ter samovolja povzročata največje zlo posameznikom in celoti.

Ko se mlad fant odloča za svoj poklic in si išče svojo stalno službo na železnici, gleda vse preveč zaupljivo v morebitno svojo bodočnost. Pozabi pa navadno na dve najvažnejši stvari, to je odgovornost v službi, posebno če se odloči za prometno ali tehnično službo, ter obrambo in zaščito za sebe in svojce v slučaju, da bode pri krajsanju v zakonu mu določenih pravicah.

Poprej, ko se določi začetniku stalno njegovo službeno mesto v stroki odnosno vrsti službe, za katero bode pri praktični vežbi pokazal du-

ševno in fizično zmožnost, se mora vpoštevati njegovo lastno voljo in željo za ono vrsto službe, ki jo začetnik obvlada.

Ravno na tem mestu se je in se še vedno največ greši, ker se določa priporočene in protežirane že poprej, ko se jih je v praktični vežbi preizkusilo, dali so sploh za železniško službo sposobni, na službena mesta, kjer so za vse druge svrhe na razpolago nego za stroko samo. Uslužbenci pa, ki so res po svojem poklicu in življenski potrebi prišli na službena mesta, trpijo vsled takih zgrešenih poklicev celo svojo službeno dobo največje gorje. Ustanova sama, odnosno vodilna mesta prehajajo pa počasi v roke ljudem, ki ne poznajo službe v vsej podrobnosti — ne puste si pa ničesar, če tudi od najvestnejših uslužbencev, ki so si v svoji dolgoletni praksi pridobili najboljše izkustva, tolmačiti — še tako neznosne razmere prometne in tehnične službe.

V dokaz, da je res tako, nam služijo razmere na naših železnicah, ter nezaupanje v sosednih državah na zanesljivost našega vozovnega parka, posebno onih potniških vozov, ki se nešteto krat zavračajo vsled tehnične nepopolnosti že na granici nazaj.

Sposobnost in zmožnost urejenih razmer v notranjosti se zrcali v zanesljivo v dobro urejenem železniškem prometu tudi zumaž državnih meja.

Zelo strma je pot na naših železnicah, ki vodi do popolnosti. Dokler se ne bodo vodilni organi železniške uprave povzpeli do upoštevanja volje in strokovne zmožnosti podrejenih, ter si pridobili naravno zaupanje od podrejenega osobja, katero po večini vsled komaj polovične eksistence, neupoštevanja osemurnega delovnika, ter omejitve v zakonu določenega prostega časa izgublja vedno bolj potrebno polno prisotnost duha v svoji naporni službi, do tega časa bodo naše železnice nazadovale.

Praksa je najboljša šola, da so vse ustanove, korporacije ali kakoršne koli družbe, kjer je odrekla kontrola ali bila z nasiljem onemogočena gospodarsko propadle in izginile. Dolžnosti železniškega uslužbenstva in delavstva so ogromne, pravice pa vedno bolj ogrožene in to vsled tega, ker nekoliko trmastih samovoljnih ne dopusti odstranjevanja manja zla tako, da bi ako se manje zlo odstrani pravočasno izostale vsakovrstne poverbe in zlorabe državne imovine. Tak skupen minus pa nastane v par letih tako ogromen, da se mora vsled

slabega gospodarstva ogrožati v državnem proračunu še tisto boro polovično eksistenco železniških nameščenec, mesto da se jim izplača stari dolg, ta nesrečna razlika, od katere že celi svet zna in obsoja nemogoče razmere na Balkanu.

Strokovne sekcije vseh kategorij in vrst železniške službe, kot kovačnice in pripravljavnice vsega podrobnega dela v organizaciji o dolžnostih in pravicah vsega delavstva in uslužbenstva niso do tega časa zadostile svoji nalogi. Razredna zavest in požrtvovalnost poedincev za splošen dobrobit železničarjev je v danih razmerah še mnogo preslaba za zboljšanje neznosnih razmer. Sodrugi, veliko krivde, da živimo v takih razmerah je v nas železničarjih samih. Prepustimo demagoške fraze profesoristom njihove vrste, poglobimo pa povsem podrobno delo v sekcijah tako, da bomo izobraževalno in gospodarsko delo širili od moža do moža in gojili drugarsko samozavest in uvidevnost v organizaciji, katera nam mora biti, kot najdražji zaklad za obrambo človeškega prava. Savez želez. Jugoslavije bode zmožgel svojo nalogo le ob marljivem in stvarnem sodelovanju vseh svojih članov ter zmožnem zaupništvu.

Prispevek k duševni hrani naj bode marljivo dopisovanje za »Ujedinjeni železničar«, iz katerega naj izven odločen in zdrav pojav vseh še dose-daj odreenelih in zaspanih železničarjev k novemu življenju in delu.

Železniška uprava nas bode morala upoštevati, če to mi hočemo.

Odpust s. Ogrina in Elznerja.

Dne 17. julija 1927 sta bila odpuščena iz službe s. Ogrin in s. Elzner. Kako je do odpusta prišlo?

Direkcija trdi, da sta povzročila obustavo dela, oziroma hujskala druge delavce k temu. Kak je bil resničen položaj, smo že zadnjič povedali, danes moremo ugotoviti le, da sta oba sodruga žrtve nekega visoko stoječega gospoda, ki se hoče izkazati in sfabricira stvari, ki sploh ne obstoje.

Delavstvo je bilo ogorčeno radi postopanja delovodje Braunitzerja in je dalo kompaktno duška svojemu ogorčenju, ker je hotelo, da se preneha s slabim popravljanjem voz, da vsled tega ne bo trpelo na premijah in plačah, ter tudi na ugledu, ker se je reklo, da so ti profesionisti nesposobni za delo.

Uprava, mesto da bi te očitke preiskala, nedostatke ugotovila in popravila, je s svojo roko krila gospoda delovodjo in vrgla na cesto gori imenovana sodruga, kljub temu, da ima eden 9 a drugi 13 let službe, oba

štiričlansko družino in nista imela s celim dogodkom nikakega opravka. Za prepire med delovodji in skupinovodji ne bodo poravnavali računov delavci. Na merodajnem mestu bomo z dokumenti dokazali, kdo je celo stvar zakrivil in izzval, pa čeprav bo to zelo bolelo. Ako bi bil inž. Milhofer mož na mestu in sposoben za vodstvo kurilnice, bi znal celo stvar urediti sam na licu mesta. S tem, da tega ni naredil, je dokazal svojo nesposobnost in nosi velik del odgovornosti na krivdi, kar sicer danes že sam priznava.

Odpust dveh sodrugov ne bo omajal dela saveza, kateri bo ukrenil vse korake, da se gornja krivica popravi, sprejme oba sodruga nazaj v službo.

Vse podružnice pa pozivamo, da vse direktive centrale točno izpolnijo in tako pripomorejo, da se krivica popravi.

Zbirajte za fond za žrtve.

Agitirajte za rezredno organizacijo.

Komercijalizacija državnih železnica.

U zadnje vrijeme mnogo se govori o komercijalizaciji železnica i time u vezi ističu nade, da će komercijalizacija izboljšati sadanje beznadno stanje iz gliba. Tim povodom jedan zagrebački list izvješćuje: »Glavne tačke projekta o komercijalizaciji drž. železnica su: ukidanje glavne direkcije i ostalih direkcija, koje se zamjenjuju odborom i pododborima, a drugo je prelaženje železnica u privatne ruke, dok će država u novom poduzeću sudjelovati kao akcionar, a njezin će dio biti sav sadašnji železnički materijal.«

Poblize detalje komercijalizacije imao bi da izradi neki veliki odbor iz lica svih prirednih grana, koji će se sastati 15. oktobra.

Ti poblizi detalji mogu biti vrlo interesantni i ako ovo što se zna odgovora činjenicama, možemo biti zadovoljni, jer bi time uglavnom bili zadovoljeni oni zahtjevi, koje smo u našoj kongresnoj rezoluciji istakli. Moramo i ovoga puta istaći naš vrlo važan zahtjev, da kao na konferenciju od 15. oktobra, a još više u sam odbor za upravo nad železnicama, udje i jedan naš predstavnik.

Jugoslavanski železničar.

»Zveza« je smatrala za potrebno po daljšem presledku zopet izdati svojega »Jugoslavanskega železničarja« in ga posvetiti seveda »Savezu«, marksistom, sodrugom, čemur se železničarji, ki poznajo »strokovno delo« Zveze, ne čudijo. Diktat je pač diktat in ako sem rojen za slugo, ga moram izvrševati.

Zakaj je delo »Zveze« pač le tako, jasno sledi iz dejstva, da se je začetkom avgusta 1927 preselila v nove prostore in sicer v uradno pa-

lačo direkcije državnih železnic v Ljubljanski dvor, kjer ima po lastnih izjavah na razpolago prostorno zborovalnico. Ti prostori so trgovski prostori v novo zidani palači v najbližji bližini kolodvora ter znaša mesečna najemnina za nje gotovo svojih 8000 Din. Ali jih »Zveza« plača?

Želimo »Zvezi« na njenem stanovsko-strokovnem pohodu v direkcijisko palačo obilo uspehov.

VIJESTI OBLASNOG SEKRETARIJATA ZAGREB.

S teŕavo porojen otrok.

Koncem aprila je prišlo nekemu gospodu na direkciji na misel, da se vlakospremnemu osobju preveć dobro godi ter je ugotovil, da je vlakospremno osobje većkrat prevozilo postaje, kjer je bil sicer normiran postanek, a ta praksa je bila udomaćena na železnici že leta in leta, delalo se je to z vednostjo direkcije, da se zmanjšajo prevelike zamude. Kljub temu jih je direkcija kaznovala za vsak prevoz s kaznijo po Din 50.—, proti čemur je Savez vložil utemeljno predstavko na direktorja, da te kazni anulira.

Nad en črti leta se je kunštvala gospoda na direkciji, kako bi to vlogo rešila in sedaj smo dobili sledeći odgovor:

Štev. 34.715/27.

Savez železničarjev Jugoslavije
Karl Marksov trg 2/II.
Ljubljana

Na Vašo vlogo štev. 799 z dne 5. maja t. l. sporočamo, da člen 125 Pravilnika o vršenju saobraćajne službe strogo prepoveduje vsak prevoz postaj, kjer imajo vlaki po voznom redu postanek. Usluŕbenici, ki so to določbo prekršili, so bili opravićeno kaznovani v smislu čl. 146 Zakona o drŕ. prometnem osobju in se zato Vaši prošnji ne more ustreći.

Za direktorja:
Inŕ. Schneler

Vlakoskremno osobje! Preberite toćno to rešitev, študirajte saobraćajni pravilnik, premikalni pravilnik in ostale sluŕbene predpise in ko bo prišla sedaj izvozna sezona, povejte vsem priganjaćem, da morate vršiti sluŕbo po predpisih, da se izognete kazni.

Nevalja uprava ni upravljaji.

Posmatrajući dogodjaje i postupke u unutarnjem, upravnom dijelu, naših železnica iz bliza, bez naroćite stručne spremlje brzo ćemo utvrditi, da tu nevaljaju ni uprave ni upravljaći. Jedni i drugi su nedorasli za svoj poziv i položaj, a to se, sasvim razumljivo, ljuto sveti saobraćaju i svima onima, kojima bi saobraćaj trebao da pogoduje.

Direkcija zagrebaćka bila je izdala na sve šefove sekcija za održavanje pruga raspis, u kojem ih upozoruje na manjkavost pruga i opasnost koja otuda prijeti za saobraćaj, nalaŕe im da sve to dovedu u red i to tako, da se nikako neće prekoraćiti postojećí krediti. »Duŕnost je sekcija, da budno paze na stanje svojih pruga te da u svakom slućaju u granicama materijalne mogućnosti preduzmu mjere, da se pruge dovedu u red, a gdje to zbog pomanjkanja materijala i sredstava nije makar momentalno moguću, da obezbijede sigurnost saobraćaja sniŕenjem brzine voŕnje.«

Dovle bi bila stvar u redu: nema kredita, nema materijala, dobro: umanjíť će se brzina voŕnje. Ali se nije ostalo kod toga. U istom raspisu se veli i ovo: »Primjećujem medjutim, da ću zbog nepotrebno uvedenih laganih voŕnja postupati kazneno proti odnosnom naredbom davcu lagane voŕnje.« Priznajemo, da se posle ovakog fermana retko koji nadglednik ili šef sekcije bude odlučio, da uspori voŕnju vlaka, već će radije na nekoj drugoj strani poduzeti sve što može, da prugu, ma i bez sredstava i bez kredita, odrŕi u redu. I to, na drugoj strani poduzeto sve, je zaista već i učinjeno. Prosto, jednostavno i brzo: reducirane plate sekcijskim radnicima, smanjen je broj zaposlenih i produljeno je radno vrijeme pruŕnim straŕarima. I tako, na raćun bijednih i prepaćenih radnika i straŕara, na raćun egzistencije njihovih familija, nema potrebe da se upolagani voŕnja i nestalo je bojazni, da će radi toga tko biti kazneno proganjen. To što će

se sluŕbenici više satirati, gladni, goli i bosí, što će drećiti gladna djećica, to se njih ništa ne tiće. Za svoje »genijalno« djelo oni će još doŕivjeti odlikovanje visokim ordenima.

Dokle je već doprla ova ludost sa satiranjem železnićara, bljelodano vidimo iz slijedećeg izvještaja sušaćkog »Novog Lista«, koji sigurno govori suštu istinu, a koji pod naslovom »Preopterećenost železnićkog pruŕnog osoblja na pruŕi Bakar—Sušak« veli slijedeće:

»Železnićko pruŕno osoblje zaposleno na ovom dijelu pruge zaista krvavo sluŕuje onaj tvrdí komadić kruha što ga za svoju tešku sluŕbu dobija. Na tom dijelu pruge saobraćaj vlakova nadmašio je i onaj predratni, kad je u 24 sata saobraćalo najviše 50 vlakova, dok ih danas u 24 sata saobraća 55. A i prilike sluŕbovanja i ŕivljenja bile su prije rata kudikamo povoljnije od današnjih. No što je najćudnije prije rata i do nedavno vršilo je pruŕno osoblje na tom dijelu pruge neprekidno sluŕbu 12 sati, a onda je slijedio 24-satni odmor, dok je poćevši od 25. juna ove god. uz povećani broj vlakova i uz daleko teŕe sluŕbovne i ŕivotne prilike, pruŕno osoblje primorano da vrši najnaporniju sluŕbu kroz puna 24 sata a da ima zatim samo 12 sati odmora. Ovakav postupak ne samo da je nećovjećan, on je i ubitaćan, jer u ovakoj sluŕbi, uz minimalnu nagradu preisku i za dovoljnu ishranu sluŕbenika i njegove porodice, nitko ne će moći izdrŕati, pa će ljudi postati pravi bogalji na teret sebi, porodici i druŕstvu. A šta da kaŕemo o odgovornosti za nesreće koje će se nesumnjivo poćeti javljati, ako ljudi, izmućeni neprekidnom najnapornijom sluŕbom kroz 24 sata dobiju jedva 12 sati da se odmore, obave sve porodićne poslove i pobrinu se da si naknade sredstva za ŕivot, koja im od strane njihovog poslodavca nisu dovoljna, pa da odmah nastupe na daljnja 24 sata neprekidne i najnapornije sluŕbe? Ne znaći li to izlagati opasnosti i te same ljude a i one Ćija sigurnost i ŕivot ovise o njihovoj izdrŕljivosti u sluŕbi? Nije li to i ludost i zloćin sa strane uprave železnica?

Kroz ova 24 sata duŕno je pruŕno osoblje propisno doćekivati sve vlakove i voditi strogo raćuna za sigurnost redovitog prometa bdijući neprestano dan in noć i u to vrijeme barem četiri puta dnevno cijelu prugu pregledati, manje radnje na njoj obavljati, podbijati podvale, mijenjati spojnice i nategnuti vijke a prugu u ćistom stanju drŕati. Osim svega toga dešava se i to, da im se ne priuŕti ni odmor za onih 12 sati, već bivaju pozivani sluŕbeno po svojim ili drugim pretpostavljenim vlastima, a mićerna hrana, koju si mogu namaknuti nije dovoljna da obnovi ni desetinu u prenapornoj sluŕbi utrošene snage.

Ovakvom nećovjećnom i ludom odredbom bilo kojega gospodina koji sjedi u udobnoj kancelariji najviše 8 sati i ima najmanje 16 sati za odmor, ubija se ljude na najbrutalniji naćin, polagano, a uz to se ŕivotnoj opasnosti izlaŕu putnici, koji ovom prugom prolaze. Mi apelujemo na direkciju drŕavnih železnica, da ućine ovu ubitaćnu odredbu, pa da ponova zaveće 12 satnu neprekidnu sluŕbu, a 24 satni odmor, jer će samo na taj naćin pruŕno osoblje moći u redu vršiti svoju tešku sluŕbu i brinuti se za sigurnost vlakova i putnika koji tom prugom prolaze.

Preko Radnićke Komore na Sušaku i Zagrebu poduzeli smo korake, da se ovakav ubitaćan rad pruŕnih straŕara izmijení na stanje 12 sati sluŕbe 24 slobodno, jer, ne učiní li se to, pruŕnom osoblju, straŕarškom i putnićkom, pa tako vlakovima i privatnicima, prijeti kod voŕnje tom prugom najveća pogibao. Tu pogibao treba oćkliniti prije, nego li će se dopustiti, da radi jedne neozbiljne naredbe slednju ovakvi ŕtetni dogodjaji.

Udesi na železnici i ŕuti.

Ćudni su svati ti naši ŕuti — jugoslavenski narodni železnićari. U vremenu dok hiljade i hiljade železnićara stenju pod gladnim platama i dugim ubitaćnim radnim vremenom, dok ih na sve strane satire bijeda i nevolja, ŕuti ne nalaŕe drugog posla već si dadoše u najvaŕniji zadatak, da radi udesa i nesreća na železnicama okrivljuju bijedne železnićare i da ih u svojem glasilu denunciraju. Evo što o tom svojem koraku na uvodnom mjestu svojeg organa kaŕu:

»Udesi, koji se često događaju i prouzrokuju ogromne ŕete i unesrećena lica, ne smeju biti baćeni u zaborav; njih treba u odgojnom pravcu obraditi i izneti pred egzekutivno osoblje, pa će svaki sluŕbenik pri vršenju sluŕbe imati u vidu teške posledice kojima ne može izbeći ako neuredno vrši svoju duŕnost.

Pored toga plastićnim izlaganjem udesa postiŕe se kod osoblja svestnost i od-

govornost i svest o potrebi ćuvanja materijalnih dobara kojima rukuje, jer upropaćavanje voznog parka i pruge, koje pojedini udesi nanesu, moraju svakog sluŕbenika nagnati na misao o slićnim ŕetama koje snosi radi labavog vršenja sluŕbe od strane železnićkog osoblja.

ŕuti organ dalje govori o tome, kako se ćuvanjem železnićkih objekata biti data mogućnost da budu železnićari bolje plaćeni itd., jer će imati »dvostruko pravo, i socijalno i moralno, kad traŕimo i kad se borimo za zadovoljenje svojih ŕivotnih potreba«. Po takvom shvaćanju ŕutih, železnićarska raja je ta, koja prouzrokuje nesreće na železnicama i otuda izaziva ŕete u drŕavnim finansijama radi ćega se železnićare sve manje i manje plaća, odnosno železnićarska raja može, samo ako hoće, sve te udesa sprijećiti i ŕete otuda oćloniti, a time si i dati veću plaću i druge pogodnosti, koje radi udesa i — politike »ŕtednje« — iz dana u dan gubi. Još jasnije rećeno: to što su železnićari teškom sluŕbom prenapregnuti i što su im do skotstva samnjene plate, nije krivice do Ministra Saobraćaja i njegovih upravnih saradnika, već su krivi železnićari sami, jer prouzrokuju nesreće. Ovakvo shvaćanje ovako izlaganje prilika na železnicama i položaja železnićara, je više nego naopako sa stanovišta interesa železnićara; ono je toliko naopako, da bi ga se i sam poslodavac zaŕdio. To je shvaćanje moguće samo kod pokvarenih slugu.

Protivno ovom naopakom i denuncijanskom shvaćanju o položaju železnićara i uzrocima udesa na železnicama, mi tvrdimo: nijedan udes ili nesreća, ma koliko neznatni bili, nije se desio namjernom krivicom železnićkog sluŕbenika. To bi mogao učiniti ili tvrditi samo ludjak. Većí dio udesa kod nas je posljedica lošeg ili površnog postrojenja, lošeg materijala ili manjkavosti tehnićkih i signalnih naprava, doćim direktnom krivicom prouzroćenog udesa nije bilo. Par atentata na železnici sa strane privatnih lica nemoŕe se pripisati u železnićkom osoblju. U koliko pak se negdje kakova formalna krivica nekom sluŕbeniku imputira, ona može ostati samo formalna, doćim stvarne krivice treba redovno potraŕiti u moralnom i materijalnom stanju dotićnog sluŕbenika, koje si ali sluŕbenik ne daje i ne stvara sam, već mu ga se u boljem ili gorećm obliku priprema od onih, koji ga plaćaju, koji mu naturuju duŕnost, koji ga ŕikaniraju, loše ocijenjuju, globe, kaŕnjavaju i proganjaju. Mi tvrdimo: u sluŕbi revan i savjestan biti, a istovremeno trpjeti glad, bespravlje i poniŕjenja najgore vrste, je nemogućnost Sluŕbenik i njegova familija skapavaju od gladi i dok im glavni dio vremena zaokupljuje briga za svakdanji krušać, ne mogu biti dušem i tjeľom na duŕnost kao što se to od njih traŕi i kao što bi to trebalo biti. Ovu stvarnost u odnosu duŕnosti i odgovornosti treba ućvidjeti i priznati.

Da udesa nestane i ŕete od njih glavni je preduslov, da se železnićko osoblje zadovolji u svojim ŕivotnim i kulturnim potrebaama. U koliko se to oćklanjanje tiće železnićara i u koliko je to od njih odvisno da udesa nestane, treba i zadovoljiti ŕivot i dati im prava ćovjeka i graćjanina, a ne »plastićna izlaganja« in denuncijacije.

Pokret železnićara u Bosni.

Konferencija radnika glavne radione u Sarajevu.

1. augusta odrŕata je u Radnićkom Domu vanredna dobro posećena konferencija radnika glavne železnićke radionice. Konferenciji je predsećavao drug Turíć, a opširno je izvještio i govorio drug Đurić, koji je bio naš predstavnik u intervenciji u Beogradu.

Konferencija je jednoglasno odobrila predstavku podnešenu po pitanju ustega 10 posto od plata radnika u akordu, a isto tako odobrila je i stanovište, koje su delegati na

mjerodavnom mjestu po tom pitanju zastupali.

Konferencija je uspjela u svakom pogledu i ostavila je vrlo dobar utisak na sve prisutne, koji su se mogli ljepo ućeriti, kako za železnićare nema izlaza i nema spasa osim u borbi kroz jedinstvenu i brojno moćnu organizaciju. U tome duhu zaključio je konferenciju drug Turíć apeliravši na sve prisutne, da ŕivo i poŕtvovno rade za svoju organizaciju, savez b.-h. železnićara, koji je jediní i istinski njihov predstavnik.

Posle ove konferencije izgledi za naše jaćanje i napredovanje kod železnićara i radnika su najpovoljniji.

Iz saveza.

Vaŕno za sve podruŕnice Oblasnog Sekretarijata Zagreb.

Kao što su podruŕnice cirkulacijom izvještene, ima se u medju vremenu od 15. augusta do 15. septembra izvršiti ŕiva agitacija u svim podruŕnicama i mjestima, gdje su povjereništva i pojedinaćni ćlanovi, da se Savez ojaća i da se železnićari u ćim većem broju organizuju. Ovome poŕlu treba svojski priioniti i nastojati, da taj agitacioní mjesec ne svrši bez povoljnog rezultata. Svaki ćlan i svaki funkcioner treba da nastoji, da u redove organizacije privuće najmanje još jednog ćlana, najmanje još jednoga svoga poznatog druga ili najbliŕeg saradnika. ŕivom rijeći i djelom treba svima izvan organizacije stojećim dokazati, da teško griješe prema sebi i svojim obiteljima, što su neorganizovani i osamljeni. Izvan organizacije i neorganizovani oni naliće obićnim bogaljima, koji samo da prose i koji na ništa korisna i dobra nemaju prava. Pravo ima samo onaj, koji se bori, a boríť se može samo onaj, koji posjeduje nekusnagu, a snaga je u medjusobnoj sloŕzi organizaciji.

Podjíte na posao za organizaciju, na korisan rad za sebe i svoje supatnike. Ćim će Vas na tom poslu biti više i ćim će te više biti agilniji, u toliko više imati ćete v Vašim zahtjevima i traŕenjima. Koliko snage, toliko prava! Izvršite zato sve zadatke, koji su Vam u spomenutoj okruŕnici i agitacionom mjesecu namijenjeni. Za referente na zborove i sastanke obratíte se u Zagreb Oblasno Sekretarijatu ako su isti zakazani za nedelju, a ako budu zakazani za tjeľan, obratíte se na Centralu u Ljubljani. Na posao!

Savez ŕeleznićara Jugoslavije,
Oblasni Sekretarijat Zagreb, Gajeva
ulica 32.

Nasilje med železnićarima—vagonašima.

Nema mjeseca, a da nam iz Ministarstva, Generalne Direkcije ili Oblasne Direkcije ne prirede kakovo gorko iznenadjenje, koje nas sa svojim posledicama baca za nekoliko godinu unatrag. Jedan mjesec redukcije osoblja, drugi plata, pa progoni, pa oduzimanje pogodnosti na voŕnju itd. Najzadnji grubi napad na železnićare pretstavlja odredba, po kojoj se železnićari, nastavljeni u vagonima, u toku mjeseca augusta imaju neodloŕno iz vagona da isele. Kako, kuda i kamo, to se ne pita. Hoće li morati, ako uopće dobe stan, da se usele u kakovu skupu palatu ili kakovu mračnu izbu od dasaka daleko na periferiji, ili će morati da udare ŕatore pod kakovim hrastom i tako si upropaste i ono malo još preostale sirotinje, to se ne pita i zato niko ne mari. U naredjenju se veli: da se na osnovu čl. zakona o drŕ. saob. osoblju sa danom 1. augusta 1927. ima »otkazati svim železnićkim sluŕbenicima, koji stanuju u vagonima . . . i pozvati ih da bezuvjetno do najkasnije 31. augusta ima »otkazati stanove svim železnićkim sluŕbenicima, koji stanuju u vagonima« i pozvati ih da bezuvjetno do najkasnije 31. augusta ispraz-

ne dodijeljene vagone i predaju ih na raspolaganje šefu pretpostavljene jedinice.

»Šefovi će nastojati svim zakonom dopustivim sredstvima da se ovo naredjenje u cijelosti izvrši. Renitentne i neposlušne službenike saslušati zapisnički, a zapisnike odmah sa izvještajem dostaviti direkciji VI. odeljenja na daljnji postupak.

»Protiv ovakvih službenika postupiti ću svom strogosti, koju mi daje zakon o drž. saob. osoblju, te u tom pravcu neću praviti nikakvih izuzetaka ni prema komu.

Vagoni su određeni za saobraćaj, a ne za stanovanje i slično što ih čini nepodesnim za prvobitno im namijenjenu svrhu, a čime se nanosi državi neprocijenjena šteta. Kako dakle predstoji jaka izvozna kampanja ima se ovo naredjenje bezusjetno izvršiti.

Teško je naći riječi, da se osudi ovakav grub i nasilnički postupak prema tim bijednicima, koji stanuju po vagonima. Oni su na stanovanje u vagone pošli ne svojom voljom i po svojoj želji, već im je stanovanje u vagonima natureno baš po toj istoj željezničkoj upravi. Protiv stanovanja u vagonima željezničari su se uvijek bunili i tražili su od mjerodavnih, da im se izgrade stanovi. Da su se kroz tih 8 godina, od kako željezničari stanuju i vucare se po vagonima, gradili zdravi i jeftini, ili da su im takovi stanovi bili stavljeni na raspolaganje, sigurni nebi još uvijek preko hiljadu željezničkih familija propadalo i degeneriralo se po nezdravim i mračnim vagonima. Oni, koji su ma kakav stan mogli dobiti, a u se iz vagona odselili, i dok željeznička uprava za željezničarske stanove nije učinila ništa ili sasvim nedovoljno, i koja bi radi ovog propusta trebala biti pozvana na odgovornost i kažnjena, događa se ironija, da ta ista uprava željezničare preko noći izbacuje iz vagona. Kamo? Nikam drugam već u nezajezive zdravljive privatnih kućevlasnika, u novu bijedu i još veću neimaštinu. Vrhunac cinizma pretstavlja svakako namjera, da se one bijednike, koji si nikako stana neće naći, policijski i disciplinski još proganja. Te progone vršiti će isti oni, koji su pripomogli da se sa nesavjesnim manipulacijama sa ugljenom država ošteti za preko 20 milijuna dinara, sa kojim novcem, da ga se upotrijebilo za gradnju željezničarskih stanova, bila bi sva nesreća vagon-skih bijednika otklonjena.

Mi se ne slažemo s time, da željezničari treba da stanuju u vagonima, ali smo odlučni protivnici, da ih se ma i iz takovih stanova tjera prije, nego im se sagradi bolje i zdravije stanove. Tek iza izgradnje dostatnih stanova može ovakav postupak imati neko opravdanje, a prije toga je on jedno grubo nasilje. **Protiv ovog nasilja dižemo naš glas najodlučnijeg protesta i tražimo, da se one željezničare, koji si stana neće naći ili nemaju sredstva da nadjenu stan plaćaju, iz vagona ne tjeraju. Za sve njih ima se najprije izgraditi stanove, a to su dužne učiniti željezničke uprave.**

Teror bijesni i nad našim drugovima.

Od kako postoji ova država i njome vitlaju radikali, demokrati, klerikali ili radičevci, radnici i željezničari bili su izvrgnuti mogućim nezakonitim brutalnostima. U potenciranju tih brutalnosti pošlo se toliko daleko, da se je na čelo saobraćaja devao aktivni general, da on sa svojom vojničkom čizmom smrvi još ono malo slobode i prava, što je preostalo. Od kako je pak na grbaču ove države zasjele radikalno-demokratska koalicija sa svojim izbornim mandatom, od tada su brutalnosti pretpostavljenih i policijskih organa podvostručene.

Već dulje vremena se po gradjan-skoj štampi šušalo, kako su u Bakru i još nekim mjestima Primorja pohapšeni »opasni komunisti«, koji će odgovarati za neke urote i protudržavne prestupe. Čovjek bi pomislio, to Primorje mora da je neko strašno leglo »komunista« i averznih elemenata. Medjutim, nigdje manje komunistički nego na našem Primorju. Primorac i komunizam ništa nemaju zajedničkoga. Ima ali u Primorju nečesa drugoga: jedan veliki skup bijednika i sirotinje, koja na svojim ledjima osjeća samo nevolje i udarce i koja je riješena, da ovoga puta ne-

bude samo glasačka marva za vlastodršce, već do otvoreno kaže, da dosadanja politika vlastodržca i njihovih pogmeja nevalja. E, vlastodršci žele da to spriječe i da bi im to uspjelo, sumnje se i optužuje se najvidnije i najinteligentnije radnike i službenike radi komunizma, hapsi ih se i vrši kune premetačine, nebi li ih se prestrašilo i nebi li se pokolebalo svako vjerovanje u njih kod onih, koji bi u slučaju njihove djelatnosti pošli za njima.

Sa ovakim tendencijama žandari su uapsili i našeg druga Dragutina Ražića, pružnog stražara iz Gornje Drage, proveli mu kuću prematačinu i bez razloga i dokaza izručili ga sušačkom sudu. Sve to učinjeno je samo s razloga, jer je na druga Ružića slat naš »Ujedinjeni Željezničar« i jer je u rukama njegovim jedanputa vidjena »Crvena Zastava«, organ socijalističke stranke iz Zagreba. Da je to neka krivica ili nedopušteni čin, to je mogao denuncirati samo opet kakov zlotvorni narodni žutikljunaš ili radikalno-demokratski žbir, koji bi na ovaj način htjeo jednog svog protivnika, inače čestitog i savjesnog željezničara, da se riješi pa makar ga i upropastio. Zaista gadost najniže vrsti i nad njom možemo se samo gnjušati.

Protiv ovog nasilja i progona druga Ružića ulažemo i ovim putem naš najodlučniji protest. Tražimo od pretpostavljenih kao i policijskih organa: **poštujte i ne krnjite građanima njihova garantovana građanska prava.** Progonjeni Ružić, »Ujedinjeni Željezničar« i »Crvena Zastava« nisu komunistički niti imaju sa komunizmom ista zajedničkoga. Isto tako sa komunizmom ništa zajedničkoga nema ni naš savez, koji je jedna lih strukovna i nepartijska organizacija. **Tražimo slobodu djelovanja kao za savez tako i za sve njegove funkcijonere.**

I ovo je postupak!

Slijedeći slučaj sa drugom Nikolom Gorupcem u Sisku nam isto drastično otkriva prilike, koje gledom na prava službenika i iskorišćavanja njihovog prava kod željeznice vladaju.

Drug Gorupce je riješenje, kojim mu se podijeljuje redovni godišnji plaćeni dopust. Budući na dopustu i sa riješenjem otputovao je k čerci u Našice, kad istoga dana još primi brzojavno obavještenje, da na dopustu može ostati ali mu se isti neće platiti, jer da zato ložiona nema kredita. Kako je Gorupce već bio odsutan iz Siska i u položaju da nije mogao prekinuti dopust, to je ostao na dapustu i — bez plate za vrijeme.

Zakonom o saobraćajnom osoblju zagarantovan je osoblju plaćeni godišnji dopust. Neplaćeni dopusti postoje samo kod radnika, ali u ograničenom broju dana. Kako sad može šef svojevoljno i bez oslonca u Zakonu podjeljivati dopuste a neplaćene to bog zna i to je zaista pripisati samo anarhiji, koju se raznim odredbama o imanju i neimanju kredita stvara. Protiv ovakog načina gaženja prava službenika i radnika željezničkih mi prava neodložno poštivaju. Svaki protestiramo i tražimo, da se njihova onaj šef ili činovnik, koji ta prava ne poštiva ili ih gazi, ima biti pozvan na strogu odgovornost i ima biti kažnjen. Kao što se proganja kazni službenika ako sagriješi ili jedan dan ne dodje u službu, isto tako ima da se progoni i pretpostavljenoga, ako je nešto učinio na štetu prava podređenoga.

Dopisi podružnica.

Mostarski Željezničarski radnici i silnik Cipra.

Više smo se puta preko štampe obraćali Direkciji državnih Željeznica u Sarajevu, da gosp. zamjeniku poslovođe Cipri zabrani proganjati i denuncirati poštene radnike ali ista Direkcija obratno čini, jer mu dadne unapređenje, vjerujući više jednome kojega cijelo mostarsko željezničko radništvo pozna već, kao 150—200 glasovima koji su se više puta preko štampe obraćali i molili Direkciju, da jedanput sa ovim silnikom svrši.

Cijelo bos.-herc. željezničko radništvo pa čak i gradsko radništvo poznaje tog silnika koji drugo ništa na poslu i ne radi već gleda, kako bi kojeg radnika javio i zašto bi ga globio, nebi li sad bar postao šefom s pomoću vršenja terora nad gladnom rajom, kad nemože sa sposobnošću svog zvanja.

Isti kapadahija Cipra to čini samo onim radnicima, koji danas rade na podizanju svojih klasno svjesnih organizacija, te dabi istu utukao bar sa svojim prljavštinama, da može još više svoje trbuhe širiti na račun globaljenja i otpuštanja radnika.

Kako taj silnik pošteno radi, najbolji je dokaz da istog nije nikad niko vidio na polju izvan kuće, već na poslu i kući, sve radi svog velikog poštenja kojeg uživa među građanstvom.

Ovo opet iznosimo da bi Želj. Direkcija u Sarajevu malo povelja račun, te jednom sa tim silnikom svršila da jedanput prestane teror, globe, redukcija, i zapisnici od tog kapadahije, jer lonac jedanput će prekipiti i vatru potnuti, a radnik je u rječgovini i onako gladan a riječ je »stara poslovica« glad očiju nejma.

Sisak.

U nedjelju, 24. jula održavali su funkcioneri ove podružnice vrlo uspješni sastanak željezničara u Velikoj Gorici. I ako je žega činila boravak u prostorijama skoro nemogućim, ipak su svi nadošli u prostorijama gostione »Kolodvor« do zadnjega istrajali, dok su drugovi Rebula, Fuk i Dropučić pojasnili smisao i cilj organizacije i potrebu borbe za bolji život i veće tekovine.

Sastanku je predsjedao i zaključio drug Rebusa. Kod zaključka on je izjavio, da će od sada Gorički željezničari početi agilnijim radom oko probudjivanja svijesti i borbenosti među sobom, bez čega im nema napretka i spasa.

Bijelovar.

Kao što smo već izvještali, sekcija vlakopratnog osoblja se opravdla i diže. Ima medže vlakopratiocima i takovih, kojima neide da to osoblje i nadalje bude predmet šikana pretpostavljenih, ali ih u tome nitko ne slijedi. Dosta je bilo ponižavanja i prodajanja: nemar i nesložnost ima da zamijeni sloga i organizovanost.

Duh organizacije počinje se dizati i kod ostalih željezničara. Nekoji istupili povratili su se, a nekoji zaostali namirili su članarinu. Željezničari ovdje prestaju biti voljni nasjedati raznim intrigama. Ima lijepih izgleda napredovanja i ojačanja.

Sombor.

U zadnjem broju »UŽ« objelodanjeni dopis o položaju željezničara u Vojvodini prouzručio je kod nas veliko interesovanje za naš Savez. Većina željezničara, koji su taj izvještaj čitali i sa kojima sam razgovarao, sa ushićenjem su se izjašnjavali o kritici, koju Savez nepošteđeno vodi prema svima, koji željezničare brutalno tlače i šikaniraju. Razlika izmedju pisanja naših novina i onih žutih je ogromna, pa dok se naših par novina razgrabu na jegmu i čita ih od ruke do ruke, dotle se one nacionalnih željezničara pobacuje po kutevima i rabi za podgrev ili samo izvjesne svrhe. Samo teroru žutih i njihovih službenih pomagača ide krivica, da se ne možemo pojaviti javno i osnovati naš pododbor, a čim to pregovimo, njima je odmah odzvonilo.

Pozdravlja Vas G. R.

Iz okrožnic.

Preganjanje delavstva v kurilnici v Ljubljana I.

O kurilnici Ljubljana I. smo dolgo časa molčali in človek bi si mislil, da tu še kolikor toliko vlada red in da so ljudje zadovoljni. V resnici pa je ravno nasprotno, ter se v tej kurilnici ljudje šikanira na vse načine.

Tu vlada inž. Weinberger, kateri hoče s štedenjem na škodo delavstva najbrže rešiti zavoženi voz železniške uprave.

Svoječasno so se reducirale sku-

pine premogorjev, znižala se je par-tija pepelarjev od 9 na 5, odvzeli so se trije nadkurjači. Vse to pa še ni bilo dovolj in pretekli mesec je g. inžener ugrabil delavstvu zadnje pravice.

Ni zadosti, da je že davno vzel kretnikom turnus 12/24 sedaj jim je kljub 24/24 urni službi vzel še dva od-mora mesečno, češ da niso zadosti zaposleni. Vse prošnje in dokazi o-sobja so bili zaman in posledica tega je bila, da so vsi kretniki zboleli. Še slabše je pri premogorjih in pepelar-jih. Tudi premogorji, ki vrše eno naj-bolj napornih služb na železnici in to na prostem ob vsakem vremenu in času so izgubili dva prosta dneva me-sečno, ker je 5 premogorjev vsled prenaporne službe in preslabe pre-hrane zbolelo.

Načelnik, mesto da bi jim olajšal službo, je ostalim ukinil proste dneve vse dotlej, dokler ne bodo bolni pre-mogorji ozdraveli. Nič čudnega ne bo, če bo sedaj omagal premogar za premogorjem in se javil bolanega ter bo nazadnje g. Weinberger sam lahko razkladal in nakladal premog. In pe-pelarji? Že preje smo omenili, da se je skupina pepelarjev reducirala od 9 na 5, sedaj avgusta jim je za priboljšek načelnik ukinil še proste dneve, češ da itak nimajo nikakega dela. Res dobro bi bilo g. načelnika tako-le en teden vpreči v skupino pepelarjev in ne vemo, če bi se mu potem ljubilo še dresirati direktorjeve pse. Trije pepe-larji so stalno zaposleni na čistilnih jarkih, saj imajo za čistiti po 50 in več strojev, eden mora pripravljati pesek za stroje, dopolniti stroje z vodo, biti na okretnici, pomagati premog metati naprej na strojih in eden pa mora dnevno pri 17 strojih premog naprej nametati, to se pravi v eni turi pre-metati 50 in več ton premoga.

Tudi nadkurjači niso zadovoljni. Dva delata službo skupaj v turnusu ter sta v tako veliki kurilnici popol-noma zaposlena. Prvi ima stalno opraviti s premikom in ranžiranjem strojev, drugi pa mora v turi na novo zakuriti po 8 do 12 strojev, mora dr-žati v pari do 20 strojev, vendar g. na-čelnik pri vsem tem še trdi, da imajo med delom dosti pavz in da prostih dni ni potreba.

Nazadnje pa so mu bili napoti še turnusprofesionisti, katerim je tudi ukinil oba prosta dneva mesečno, ho-teč, da mu delajo neprekinjeno cel mesec neoziraje se na nedelje in praznike in vse to za navadno plačo.

Tako je pobral osoblju vse pravice in sedaj najbrže čaka na kak orden.

Savez željezničarjev je v vseh teh točkah predložil direkciji utemeljeno predstavko z zahtevo, da se za kretnike upelje turnus 12/24 in prosti dnevi, enako prosti dnevi pepelar-jem, premogorjem, nadkurjačem in profesionistom v turnusu.

Povdarili smo v kratkem razmere v kurilnici Ljubljana I, kjer vedri in oblači g. inž. Weinberger, ki je 8 ur načelnik kurilnice, v ostalem času pa se bavi z dresiranjem psov g. direktorja. V današnji brezposelnosti bi svetovali g. direktorju, ki ne razpola-ga ravno z malimi prejemki, da si an-gažira privatnega dreserja za svoje pse, da se bo lahko gosp. inž. Wein-berger bolj posvetil poslom načelnika ter smo potem sigurni, da ne bo stre-ljal takih kozlov, kot jih je sedaj z ukinjenjem prostih dni.

Kakor je mašinski oddelek baje predložil inž. Rogliču račun za enega delavca, ki je bil zaračunan na konto železnice, tako bomo poskrbeli, da se bo enemu drugemu gospodu tudi predložil račun za lovske gonjače, ki so gotove dneve zaračunani v mezd-nih polah, čeprav jih dotične dni ni videti v kurilnici.

1. Žel. uslužbenci — prepoved poli-tičnega udejstvovanja v službi oz. v službenih prostorih.

Generalna direkcija drž. žel. nam je po-slala pod štev. 49091 z dne 25. julija tl. od-luk sledeče vsebine:

Učestale su mi žalbe i dostave i pro-vereno su kao tačne, da mnoge starešine i osoblje, u političkoj agitaciji koja je na-stala za izbore, ne umeju da se drže na vi-sini dužnosti. Pri ovome, neke starešine i osoblje ne samo što se greše od dostojan-stva službe koja im je poverena upošajući se u agitovanje i demonstracije pred potči-njenima i publikom u prostorima koji su is-

ključivo namenjeni obavljanju službe, remeteći na taj način red i rad u tim prostorijama, već čine ispade za koje zakon predviđa nastrojnu kaznu, kao što su napuštanje rada, pa i mesta nadležnosti u kojima rade, bez dozvole, u cilju agitovanja, upotrebe vlasti i položaja u partijske svrhe, uticanje na potčinjene u tom cilju, omalovažavanje visokih državnih predstavnika koji putuju, nedostojno izražavanje o njima itd.

Ove ružne pojave hude ugledu naše ustanove. Osoblje železničko ma na kom stepeno hijerarhije ne treba da zaboravi, da mu je poverena jedna javna služba i da je sa najvećom nepristrasnošću na korist i zadovoljstvo svih ima da vrši.

Naročito skrećem pažnju starešinama nadležnima i jedinicama da u skrupuloznom čuvanju dostojanstva službe prednjače i sve izgrede najenergičnije suzbijaju. Rasprostranjenost zla o kome je reč samo je znak njihovog labavog vršenja dužnosti do sada u ovom pogledu.

Od sveg osoblja tražim, da u vršenju službe u odnosu prema publici i potčinjenima najzad i prilikom prostog bavljenja u prostorijama, koja su namenjena službi ne smeje, ni rečima ni delom ni držanjem ispoljavati svoja politična ubeđenja niti odavati kojoj političkoj partiji idu njihove simpatije.

Nikakva izvinjenja ni pravdanja u ovom pogledu neću uvažiti kao izazvanost od strane putujuće publike itd. ako se mora to neki put propustiti putujućoj publici da ispolji svoje političko razpoloženje i u prolazu kroz železničke prostorije, železnički službenici teško greše o svoju dužnost ako misle da im je dozvoljeno da u tim manifestacijama uzimaju učešće ili na njih da reagiraju.

Svaku labavost i nepoštovanje prednjeg naredjenja najnemilosrdnije ću suzbijati zakonskim sredstvima koja mi stoje na raspoloženju.

Ministar Saobraćaja:
Svet. T. Milosavljević s. r.

Direkcija će primiti k znanju prednji raspis Gospodina Ministra Saobraćaja i o njemu obavestiti celokupno podređeno osoblje.

Po naredbi Generalnog Direktora:

za načelnika adm. pravnog odeljenja

Šef Administrativnog odeljaka:
J. Petri s. r.

Prednji odluk na znanje in upoštevanje.

Osoblje je o vsebini te okrožnice dokazno obavestiti, oziroma izdržno poučiti s povdorkom, da se bodejo morebitni pogreški v tej meri najstrožje obravnavati.

Za direktorja: Dr. Fatur s. r.

2. Vozne ugodnosti za provizioniste in retnike.

Gospod minister za promet je izdal z odlukom M. S. br. 15176/27 sledeće rešenje:

Provizionisti, rentniki (bivši delavci), njihove zakonite žene in zakonski otroci, kakor tudi njihove vdove in zakonski otroci uživajo brezplačno vožnjo trikrat na leto v III. razredu, kakor tudi vožnjo po režijski ceni, ako so rentniki in provizionisti prebivali v službi državnih prometnih ustanov najmanj pet let. Glede rentnikov se zahteva tudi, da so za delo popolnoma nesposobni. Rodbinski člani — zakonske žene in otroci — uživajo vožnjo po režijski ceni štirikrat na mesec, kakor žene in otroci aktivnih delavcev. Glede rodbinskih članov se je ravnati po čl. 24 navodil o načinu izdavanja voznih olajšav.

Na podlagi tega rešenja naj pošljejo domilne postaje listne osobne legitimacije provizionistov in rentnikov s seznami odelku VI direktije, da se opremijo legitimacije z žigom za vožnjo po režijski ceni. Sezname naj obsegajo sledeče razpredelke: 1. zaporedna številka, 2. priimek in ime, 3. službeni značaj, 4. od kdaj do kdaj je služil, 5. pri rentnikih %delaneznosti, 6. številka listne legitimacije, 7. opombe.

Vložke k listnim legitimacijam rodbinskih članov provizionistov in rentnikov je naročiti po določbah okrožnice št. 95-VI-27. Pri otrocih je navesti dan, mesec in leto rojstva.

Za direktorja: Dr. Fatur s. r.

3. Zdravniška pomoč in povračilo stroškov za tuje zdravnike.

Centralna uprava humanitarnih fondov za drž. saobr. osoblje kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Beogradu nam je poslala dopis št. 805 od 6. julija 1927 sledeće vsebine:

§ 50 Naredbe določa: »Ako bol. fond iz kateregakoli razloga ne more nuditi svojemu članu brezplačne zdravniške pomoči in zdravil, mu mora priznati in povrniti stroške, ki jih je imel po predloženih računih za zdravnike in zdravila.«

Oblastne uprave in obl. upravni odbori tolmačijo različno § 50 Naredbe s tem, da dajo izrazom tega paragrafa »iz kateregakoli razloga« najširši smisel.

Kakor mora v vsakem primeru izredne stroške nositi krivec, tako mora tudi v tem primeru nositi stroške za zdravnika in zdravila bol. fond samo takrat, ako je kriv, da v konkretnem primeru član fonda ni mogel dobiti brezplačne zdravniške pomoči in zdravil.

Do katere meje je obvezan bol. fond nuditi zdravniško pomoč je razvidno iz § 55 Pravilnika bol. fonda. Pri reševanju vprašanja pomoči treba pomisliti, da zavarovanje za slučaj bolezni ni brezpogojno, da bol. fond ne daje pomoči za vsak primer potrebe, temveč samo pod pogoji, katere določa Naredba in Pravilnik bol. fonda.

V svrhu enotnega postopka pri dajanju pomoči iz blagajne bol. fonda s strani obl. uprav, je Centralni upravni odbor na seji z dne 4. julija t. l. sklenil sledeće:

»Zdravniška pomoč se mora nuditi:

I. V kraljevini SHS.

Vsmislu § 55 Pravilnika bol. fonda zdravijo člani bol. fonda in njih rodbinske pripadnike prometni odnosno rajonski zdravniki, ki so postavljeni na svojem stalnem bivališču. Član fonda, ki biva službeno izven kraja svojega rednega stanovanja, ima pravico pozvati prometnega ali rajonskega zdravnika onega kraja, v katerem ga je na službenem poslu dohitela bolezen, če pa rajonskega ali prometnega zdravnika ni ali je zadržan, da bi nudil pomoč, ima član fonda pravico na povračilo stroškov za privatnega zdravnika.

Ako član bol. fonda biva po privatnem poslu izven kraja svojega rednega stanovanja ima pravico pozvati v primeru obojenja prometnega ali rajonskega zdravnika določene kraja, kjer ga je bolezen dohitela odnosno kjer boluje, če pa prometnega ali rajonskega zdravnika ni ali je zadržan, da bi nudil pomoč in član pozove privatnega zdravnika, nima pravico do povračila stroškov za privatnega zdravnika.

Rodbinski pripadniki imajo pravico na zdravniško pomoč v smislu § 55 Privr. Pravilnika bol. fonda ako boluje v kraju svojega rednega stanovanja.

Ako biva rodbinski član izven kraja svojega rednega stanovanja po privatnem poslu in zbolí, ima pravico pozvati prometnega ali rajonskega zdravnika kraja, v katerem ga je bolezen dohitela, če pa prometnega ali rajonskega zdravnika kraja, v katerem ga je bolezen dohitela, nima pravice do povračila stroškov za privatnega zdravnika.

Če biva rodbinski član s članom fonda, ki je na službenem poslu izven kraja svojega rednega stanovanja in to preko mesec dni prometnega ali rajonskega zdravnika, če pa tega ni ali je zadržan, da nudi pomoč, ima pravico do povračila stroškov za privatnega zdravnika.

II. V inozemstvu.

Ako biva član fonda službeno v inozemstvu ima pravico na povračilo stroškov za privatnega zdravnika, a ne za špičjalista. To velja tudi za člane obitelji, ki stalno žive s članom, ki službuje v inozemstvu.

Člani fonda in njih rodbinski pripadniki, ki bivajo privatno v inozemstvu, nimajo pravice do povračila stroškov za privatnega zdravnika.

Člani fonda in njih rodbinski pripadniki, ki ž njimi bivajo v inozemstvu, kjer član službuje, imajo pravico do bolniškega zdravljenja v najnižjem razredu državne ali javne bolnice.

III. Zdravljenje v inozemskih bolnicah.

Če odide član fonda ali rodbinski član na zdravljenje v bolnico v inozemstvo, odbori Centralni upravni odbor na predlog obl. upravnega odbora delno povračilo stroškov bolnice samo tedaj, če je priloženo potrdilo klinike in državi, da se v tej kliniki bolezen ni mogla zdraviti in da je bilo za zdravljenje potrebno, da odide pacijent v bolnico v inozemstvo in to potrdi prometni zdravnik.

Za direktorja: Dr. Fatur s. r.

4. Tatvine v vlakih.

V vezi z našo okrožnico št. 4-VII-27, ki obravnava tatvine v brzih in potniških vlakih in predvideva dolžnost revizijskega osoblja, da se obvaruje suma skrivne pri tatvinah, objavljam sledeće objašnjenje Generalne direktije:

»U poslednje vreme dešavale su se vrlo česte krađe po putničkim i brzim vozovima nad putnicima, poglavito noću za vreme sna. Izvršioi tih krađa nisu pohvatani i zato su ostali nepoznati.

Pored ostalih uzroka za ovo je u nekoliko krivo i vozno osoblje-konduktteri, vlakovodje i revizori, jer ono ne vrši dužnosti marljivo, skrupulozno i kranjem predanošću; već se mora priznati, izvesno osoblje istu vrši sa krajnom nehatnošću; prenevregavanjem dužnosti i neizvršenjem naredaba, izdatih radi sigurnosti putnika itd.

Nepotrebno je nabranje pojedinih primera i slučajeva nevrenjenja dužnosti od strane voznog osoblja, jer su isti poznati i osoblju i Direkcijama, pa i ovoj Direkciji.

Pomenuto vozno osoblje je u putujućem vlaku za vreme putovanja pored svoje redovne dužnosti i policijska vlast.

Prema tome, ono je dužno, da od svoje strane upotrebi sve potrebne mere, kojima bi sprečili i pohvatili lopove, koji vrše krađe putnika.

Vršenje ovih mera i svojih dužnosti osoblje bi postiglo siguran uspeh u sprečavanju krađa i hvatanju krivaca. S toga je i izdato bilo naredjenje G. D. O. S. br. 7241-26, koje je usled oštrije stilizacije pogrešno shvaćeno.

Nevršenjem svojih dužnosti vožno osoblje i stvara sebi krivice predviđene tač. 4. i 15 čl. 149 Zakonom o državnom saobraćajnom osoblju. Ono treba da shvati, koliko moralnu štetu time nanosi i svome i ugledu same ustanove i da svesrdno prione na ispunjavanje i vršenje svojih dužnosti.

Prema takovom stanju i pomenuta naredba G. D. S. O. br. 7241/26 ima se razumeti tako, da je ona stroga i poslednja opomena svom voznom osoblju, da se sa krajnjom predanošću posveti marljivijem i skrupuloznijem vršenju svoje dužnosti, pošto je nedovoljna aktivnost u vršenju i kontroisanju opšte službe voznog osoblja dovelo do mogućnosti, da se s pouzdanosću i verovatnošću da predpostaviti, da su mnoge krađe ostale neprovedjene i lopovi ne pohvatani; a da je vožno osoblje izvršilo svoju dužnost, postigao bi se uspeh, koji se od njega s pravom očekuje, a time izbegla odgovornost i uzdigao ugled kako voznog osoblja tako i same ustanove, što bi mu imalo služiti za pohvalu.

I po čl. 7 Ustava i po čl. 146 i 167 Zakona o državnom saobraćajnom osoblju niko nemože biti kažnjen, dok ne bude saslišan

i njegova krivica dokazana. S toga bojazan revizora u pomenutim predstavkama ima otpasti, jer prav ne može biti kažnjen, a krivac se ne može izvući kazne, pošto će se isledjenja vršiti u smislu čl. 162 pom. zak. i postupati dalje po čl. 167 istog zakona i drugim zakonskim naredjenjima.

Na osnovu svega naknadnog ostaje u važnosti naredjenje ove direktije od 25. dec. 1926. G. D. S. O. br. 7241/26 sa prednjim datumom i objašnjenjem.

G. D. S. O. 11821/27.

Za direktorja: Inž. Schneller s. r.

5. Podelitev službene obleke.

Službena obleka. Izkaz o podeljeni službeni obleki.

Generalna direktija državnih železnica je poslala pod št. 21031 z dne 10. junija t. l. nastopni

Razpis br. 4.

Po pravilniku o službenom odelu od 17. marta 1925. godine Generalna Direktija je izdala letnje odelo koje je podeljeno u 1926 i maja meseca 1927. godine, za sve službenike koji po pomenutom Pravilniku moraju nositi na zvaničnoj dužnosti službeno odelo.

Medjutim, i ako je odelo podeljeno za sve službenike ipak se na skoro svima prugama mogu videti službenici na zvaničnoj dužnosti u građanskom odelu.

Ovim putem naredjuje se Direkciji, da izda najstrožije naredjenje, da ni jedan službenik koji po Pravilniku o službenom odelu mora isto na zvaničnoj dužnosti nositi, ne sme službu primiti niti je vršiti, a da nije propisno obučen u letnjem službenom odelu.

Kontrolnim organima egzekutivnih odeljenja stavi u dužnost da o ovome vode računa i svakog službenika koga nadju na službi u građanskom odelu, a treba da je obučen u službeno odelo, odmah kratko saslušaju i to dostave lično Načelniku odeljenja, koji će odgovorno lice kazniti.

Izveštaj o kazni i o tome zbog čega nije službenik bio obučen dostaviti Ekonomnom Odeljenju Generalne Direktije, koje će potpisatom svakog meseca o ovome podnositi izveštaj.

Ako ima novih službenika, a da za njih nije trebavano letnje odelo, ili ima starih pa se to propustilo učiniti, odmah najkraćim putem odelo izdati no ako odelo nema u Glavnim Stovarištima Oblastnih Direkcija, isto tražiti od Ekonomnog Odeljenja Generalne Direktije, s pozivom jedinica i Načelnici Odeljenja.

Direkcija će u roku od mesec dana dostaviti Ekonomnom Odeljenju Generalne Direktije s pozivom na ovaj broj, spiskove svih službenika, kojima je izdala zimsko i letnje odelo od 1. januara 1925. god. do 20. juna 1927. god.

Spiskovi moraju biti sastavljeni po priloženom obrascu.

Spiskove će sastaviti jedinica, kontrolu će izvršiti nadležna Odeljenja, pa će zatim Direkcije sve te spiskove ukupno poslati. Prijem ovog naredjenja potvrditi zasebnim aktom s pozivom na broj ovog akta.

Generalni direktor: Ing. N. Djuričić.

K temu direktija pripominja:

Direkcija je za vsa dosad predložena trebovanja zahtevala zadostno količino obleke. Zalogu u materijalnom skladištu u Mariboru se bo razdelila vsa, kolikor pač bodo šablonske mere posameznikom odgovarjale. Izkaz A je sestaviti v dvojniku in so za to merodajni podatki, ki jih izkazujejo kontrolniki službene obleke. Z dovoljenjem G. D. se je podaljšal termin podeljevanja obleke od 20. junija na 20. julija 1927, a termin predložitve izkazov Generalni direktiji od 20. julija na 20. avgusta 1927, tako da morajo biti vsi sestavljeni izkazi z dvojnikom na seđžu strokovnega odeljenja najkasneje do 15. avgusta 1927. Odeljenja odstopijo uni-kat ekonomskemu odeljenju, katero jih 20. avgusta odpošlje Generalni direktiji.

Poleg navedenih izkazov predložijo edinice svojem strokovnemu odeljenju za ono službeno obleko, ki je bila podeljena o dobi od 21. julija 1927 do 1. septembra 1927 posebno izkaze na istem obrazcu po istem načinu do 3. septembra 1927.

Da zamoremo pravočasno urediti Iz-plačilo denarnih podpor po novem pravilniku odredjamo sledeće:

Vse edinice predložijo svojem strokovnemu odeljenju do 20. avgusta 1927 v dvojniku sestavljen izkaz B) za aktivno osoblje, kateremu pripada po novem pravilniku denarna podpora. Ločene izkaze je predložiti za redno denarno pomoč in za pomoč za prvo nabavo obleke. Člen 63 novega pravilnika odredja, da osoblje, ki je prešlo po 1. aprilu 1927 službeno obleko, nima pravice do denarnih podpor v tekočem letu. Ker so prešli nekateri uslužbenci po 1. aprilu 1927 le posamezne komade službene obleke, smo tozadevno prosili G. D. za objašnjenje. Edinice naj tedaj vpišejo tudi to osoblje v izkaz B) in naj v opombi zabeležijo komade, katere so prejeli po 1. aprilu 1927.

Pod št. 24481 z dne 4. julija 1927 je Generalna direktija priobčila rešenje, po katerem se službena obleka, ki je dotrajala, uslužbencu več ne odvzame, marveč ostane njegova last. Potemtakem odslej naprej uslužbencu ni treba več vrniti obleke, katero je nosil v dosedanjem pravilniku predpisano dobo nošenja.

Direktor: Inž. Knežević s. r.

6. Bolniški dopusti.

Gospod Minister Saobraćaja je odredil pod št. 16.164 od 15. jula t. l., da morajo prosilci za bolniške dopuste navesti v svojih prošnjah, koliko dni so bili odsotni iz službe v tekočem letu in koliko časa ter kolikokrat so bili odsotni v zadnjih treh letih. Službene edinice morajo te podatke kontrolirati in overoviti ter navesti točno čas odsotnosti, še predno se prošnja predloži lekarski ko-

ZIKA

je najboljša žitna kava!

misiji. Predlogi za bolovanje, ki ne bi vsebovali vseh podatkov, se bodo vraćali.

V prošnji mora biti točno navedeno, kje namerava prosilec provesti dopust.

Gg. žel. zdravniki morajo tudi gledati na interese službe in bolovanje le za tako dolgo dobo in le tedaj predlagati, kadar najdejo, da je iz zdravstvenih ozirov bolniški dopust v resnici nujno potreben.

Gospod Minister Saobraćaja odredja, da se onim, ki so bili v koledarskem letu nad en mesec na bolovanju, ne dovoli uživanja letnega odmora.

Za direktorja: Ing. Schneller, s. r.

Vse te okrožice veljajo za vse direktije.

Dopisi.

Maribor. Že dolgo časa ni bilo nič slišati o kurilnici Maribor, kakor da bi vse v najvećem redu se nahajalo. Mi imamo nekaj prav vroćih gospodićev, ki se imenujejo priganjaći; bolj ko delavci skrbno in pridno delajo, bolj in več bi še morali narediti. Imamo već zaćasnih delavcev, ki delajo samo v akordu, ćim već premoga založijo, već zaslućijo. Plaća se jim od tone premoga 3 Din in se tako vsak trudi, da već razloži ter razloži vsak od 15 do 20 ton na dan, pa je še tem bistrim priganjaćem vedno premalo. Tak gospodić se je nekega dne izrazil, kateri ne bode razložil do 400 ton premoga na dan, bo vsakega odpustil iz te dobre službe in bo druge v službo vzel, ki bodo do 40 ton premoga na dan razloćiti. Mi pa mu rećemo, da on, će na dan toliko dela napravi za upravo kurilnice Maribor, da bi doseglo tisto vrednost kot bi štiri tone premoga razloćil, bi bilo veliko računano za njegovo delo, pa on sam ne ve, zakaj svojo plaćo dobi. Ti ubogi zaćasni delavci so se tega gospodića tako ustraćili (ne vsi, en par), da do druge ure ponoći razkladaćo premog, ker se bojijo, da bi prišli ob kruh. Mi vprašamo upravo, će bo ona skrbela za našo družino, će se bo kateri delavec pri delu ubil ali pa od dela, to se pravi od slabosti skup padel? Ta gospodić namerava se tudi s stalnimi premogari igrati, ki so že s premogom imeli za opraviti, ko njega še na svetu ni bilo, zdaj si pa misli, da bo on z njimi se igral, kakor se je z g. Jarhom. On ga je en parkrat s pisarne pognal, lahko da še pri nas već doćivi, će se ne bode spokoril. Ako svojih manir ne bo spremenil, bomo prišli še z drugim materijalom na dan.

Kurilnica Ljubljana I. V delavnici za tekoća popravila se nahaja okoli 120 delavcev, ki morajo delati v neznoćnih razmerah. Lansko leto je deloma uspelo, ko je sestradano delavstvo dan na dan zahtevalo, da naj se kurilnica tako popravi, da ne bodo ravno vse nebesne dobrote na nje letele, da se je kurilnica začela popravljati. Sedaj ko pa se je streha popravila, so »strokovnjaki« ali pozabili ali pa za nalašč storili, da niso na streho postavili dimnikov za odvajanje dima od zakurjenih lokomotiv, katerih se nahaja po 10 dnevno v kurilnici. Skoraj gotovo so to storili po nasvetu kakega specialista, da nadomestijo delavstvu odvzete plaće z dimom in ga z njim nasitijo. V kurilnici sploh ni nikake ventilacije in bo delo po zimi nemogoće. Zahtevamo, da se takoj izvede v celi kurilnici potrebna ventilacija. Ali pa naj direktija dokaže, da se da v tem dimu in plini delati, za kar naj pride posebna komisija sestojeca iz inž. Finca, dr. Faturja, direktorja in g. šef zdravnika, da jih bomo za osem ur zaprli v kurilnico, kjer bo kakih 8 zakurjenih strojev. Rado vedni smo, kako bi se ta preizkušnja konćala. Toraj, ako hoćete, da bo delavstvo še delalo v kurilnici, napravite ventilaciju, drugaće bodeće morali postaviti še en Golnik za tuberkulozne iz kurilnice Ljubljana I.

Ćakovec. V nedeljo, dne 7. avg. 1927 je obdrćal »Savez« prvi sestanek v Ćakovcu, ki se ga je udelećilo 34 železnićarjev. Referat o razvoju in delu organizacije je podal s. Krajnik, ki so ga vsi navzoći z odobravanjem

vzeli na znanje in sklenili, da se v Čakovcu ustanovi podružnica. Vložila se bodo pravila in se bo v kratkem vršil občni zbor. Prijavil se je k besedi neki prog. mojster zvezar, ter vprašal, zakaj ne bi k njim pristopili, ker v naši državi je treba biti le naroden. Ko se mu je pojasnilo, kako se v narodni državi postopa z narodnim delavstvom, zgled trboveljska družba, je pristal na to, da v takih slučajih se že mora biti mednarodni, nam železničarjem pa ni treba. Mi železničarji iz Čakovca in okolice pa se bomo tesno oklenili le naše razredno bojne organizacije, to je Saveza žel. Jugoslavije.

Podružnica Ormož. Dne 7. avg. se je vršil pri nas javen železničarski shod, katerega smo se polnoštevilno udeležili. Poročal je referent s. Čanžek iz Maribora, ki nam je celi dnevni red natančno razjasnil ter smo se odločili, da se vsi organiziramo v našo bojno organizacijo, da si priborimo boljši košček kruha. Shoda se je udeležilo tudi več privatnikov, ki pa so, ko so videli, da železničarji enotno nastopijo proti vsem nakanam in obljubam, ki jih ponujajo razni politični faktori, počeli spičiti svoja ušesa ter so težko požirali te besede.

Brežice. V Ujed. žel. št. 14 z dne 15. julija 1927, čitamo odgovor g. načelnika saobraćajnega odeljenja na intervencije za kretniško in premikalno osobe, katere je vložil Savez pri Dir. drž. žel. v Ljubljani. Pod točko 6. pravi: v Brežicah se je ukinil 1 ključenoša, ker ponoči ni potreben. Na ta odgovor pripomnimo mi samo to, da ključenoša ni bil ponoči nikoli zaposlen, pač pa so morali kretniki sami nositi ključke ponoči, kakor jih morajo sedaj, ko je uprava na intervencijo Saveza, zopet uvedla kretnikom v Brežicah, turnus 12—24. Pri tem pa si je gotovo mislila, da je to prevelika usluga za kretnike in zato ze dodala tudi zraven turnus 16—24 v slučaju dopusta ali boleznih kretnika. Ta turnus pa ravno sedaj delamo, ko posamezni kretniki izrabljajo svoj letni dopust, kar je pa pri sedanjem prometu nevzdržljivo, in bati se je posledic prenaporne službe. Pred 1. marcem smo imeli turnus 12—24 tudi v slučaju dopusta ali boleznih kretnika, poleg tega sta bila po dnevi še dva ključenoša, sedaj pa imamo v gornjem slučaju turnus 16—24 pa samo 1 ključenoša, in je samo ob sebi umevno, da ta ključenoša ne more nositi ključev na obe strani, tako, da mora gotovo en kretnik sam nositi ključke, in ker se ta ključenoša vporablja tudi za druga potrebna dela, ga največkrat ni po ključke, ko ima vlak prispeti ali odpeljati, in tako mora kretnik sam v zadnjem trenutku zapreti zapornice in bežati z ključki ali po ključke na postajo k prometniku. Ko pa pride nazaj do zapornic, tam seveda čaka vsakokrat po več voznikov, kateri že od daleč upijejo nad ubogim kretnikom: »Prokleti vahtar« kaj iščeš doli po postaji? Ti imaš tukaj za biti pri zapornicah. Ako se pa hoče kretnik opravičiti, tedaj ga pa obsujejo z različnimi psovkami, katere mora kretnik lepo mirno poslušati, če pa hoče iskati zadoščenja pri sodnji, mora pa imeti cel kup priči, drugače se mu ne veruje. Ob priložnosti se še oglasimo. (Tozadevno je savez predložil direk-ciji ponovno predstavko. Op. ured.)

Vestnik centralnega odbora.

Agitacijski mesec.

V času od 15. avgusta do 15. sept. 1927 se vrši v območju zagrebske direkcije agitacijski mesec za ojačanje »Saveza žel. Jugoslavije« in za ustanovitev novih podružnic v vseh večjih krajih. Vse sodruge ponovno prosimo, da nam takoj sporoče naslove svojih znancev v območju zagrebske direkcije, da se zamoremo pri agitaciji na nje obrniti.

V območju ljubljanske direkcije se ustanove tekom septembra štiri nove podružnice in sicer v Čakovcu, Kranju, Secah in Rakeku. Število članov v ljubljanski direk-ciji je narastlo te-

kom julija za 120 novih sodrugov.

Naročila za znake I. T. F. in Mitteilungsblatt smo zaključili s 10. avg. 1927 ter naročil, ki bi event. še sedaj prišla ne bomo mogli upoštevati.

Pozor na okrožnice. V današnjem časopisu so priobčene važne okrožnice zlasti glede službene obleke (po tej okrožnici donošeno obleko ni treba več vračati), glede povračila stroškov za tuje zdravnike. Vse okrožnice izdajajo vedno hujši pritisk na osobe, nalažajo nove dolžnosti ter odvzemajo stare pravice. Sodrugi, odgovor na to naj bo: **Postavimo se v bran, vstopimo v enotno, razredno organizacijo.**

Fond za žrtve. Več podružnic do danes še ni odgovorilo glede ustanovitve fonda za žrtve. Pozivljamo jih s tem, da najkasneje do 25. avgusta pošljejo odgovor na tozadevno okrožnico.

Koledar za leto 1928.

Pozivljamo vse podružnice, da nam najkasneje do 15. septembra 1927 javijo, koliko izvodov železničarskega koledarja za leto 1928 naroče, da vemo določiti definitivno naklado. Cena bo kot lani Din 10 za komad, a vezan bo v črno platno kot predlansko leto in bolj trpežno.

Vsebinsko bo koledar izpopolnjen, tako da bo imel v izveščku vse glavne direktive za slehernega železničarja.

Komercijalizacija železnic.

V ministrstvu saobraćaja se pripravlja posebna uredba za reorganizacijo železniške uprave na komercijalni bazi ter se bo vršila oktobra v Beogradu tozadevno velika anketa.

Da zamoremo dati za to anketo čim točnejši in utemeljen materijal, se obračamo do vseh sodrugov, da nam glede komercijalizacije pošljejo svoje mišljenje in predloge zlasti pa da nam odgovore na sledeća vprašanja:

1. Kje se opaža pri sedanjem sistemu uprave in eksploatacije največ razsipavanja in zapravljanja in kako bi se dalo te nedostatke odpraviti?
2. Kako naj bi se v bodoče uredila uprava železnic in njena razdelitev na direk-cije?
3. Kako naj bi se uredil način nabavljanja materijala?
4. Kakšno škodo je povzročil dosedanj način budžetiranja in štedenja pri železniški upravi.

Ministrstvu saobraćaja smo dostavili tudi posebno predstavko, v kateri zahtevamo, da se pozove na anketo tudi zastopnike našega Saveza.

Centralni odbor.

Intervencije.

Povodom riješenja g. Ministra Saobraćaja, kojim se odbija 10 odstotaka od akorda radnicima u radionici kao i 50 odstotaka od radnika, koji rade u režiji, prestavnici Saveza b.-h. železničara na 21. jula o. g. podneli su g. pomoćniku Ministra Saobraćaja sledeću predstavku:

»Čast nam je, Gospodine Ministre, podneti vam sledeće predstavku:

1. Na predlog finansiskog odeljenja F. O. br. 12.614 od 20. juna 1927. god. donelo je Ministarstvo Saobraćaja rešenje, po kome se svima radnicima zaposlenim kod saobraćajnih ustanova a rade u akordu, imade počev od 1. jula o. g., ustezati 10 posto od njihove zarade. Ovo rešenje doneseno je na predlog g. načelnika toga odeljenja kao skrajna mera, jer nema budžetske mogućnosti, pa će se usljed toga ovako snižene nadnice i ostale primadležnosti isplaćivati radnicima sve do kraja ove budžetske godine.

Ova tvrdnja g. načelnika u koliko se odnosi na Bosnu nije tačna, jer prema našim informacijama Sarajevska Direkcija Mašinsko Odeljenje i Uprava Radionice u Sarajevu nisu iscrpile svoje kredite i u mogućnosti su da isplate svojim radnicima nadnice i sve ostale druge primadležnosti kao i do sada.

II.

Nadalje rešenjem g. Generalnog Direktora određeno je, da specijalnim radnicima u Sarajevskoj Radionici, t. j. onima koji rade u takozvani režiji, imade od dosadanje isplaćivati samo 50 posto. Ovo rešenje je u protuslovju sa čl. 75. tač. 6 Pravilnika o Sporednim primadležnostima, jer je tim članom predviđeno da se tim specijalnim radnicima ima isplaćivati njihova nagrada do maksimuma, a to bi bilo 80 posto nadnice. Ovi radnici su monterji za montažu i popravku pomoćnih strojeva, majstori hala-

ta, modelo-električari, majstori za autogensko varenje i pomoćne poslovođe, kojima služba nije regulisana.

III.

Zatim rešenjem G. Ministra odobreno je porodicama radnika da se mogu koristiti povlašćenom vožnjom od mesta stanovanja pa iznad 25 km 4 puta mesečno, a do 25 km je za one koji stanuju udaljeno od mesta rada neograničeno. Prema ovakom rešenju znači da pravo na ovu vožnju imaju samo ona lica koja stanuju izvan Sarajeva, dočim za radnike koji žive u gradu, ova pogodnost ne važi, i ako bi i ovima trebalo ovu pogodnost pružiti, to bi bilo veoma teško.

IV.

Od 1. aprila ove godine ne izdaju Oblasne Direkcije više besplatne karte radnicima koji rade u radionici, već ih izdaje Generalna Direkcija. Usled ovoga čekaju radnici mesec i više dana dok ove besplatne karte dobiju pa bi nužno bilo u interesu samih radnika, da ove besplatne karte kao i prije izdaje Oblasna Direkcija.

Na osnovu napred izloženoga čast je ovome Savezu umoliti G. Ministra, da izvoli narediti da se za Sarajevsko Direkciju obustavi rešenje o sustegnuću 10 posto od akordne zarade radnika, zatim narediti da se specijalnim radnicima isplaćuju nadnice prema propisu Pravilnika kao i uvažiti naše zahteve, koje smo ovde istakli po pitanju povlašćene i besplatne vožnje radnika na željeznici.

Sarajevo, 20. jula 1927.

G. pomoćnik Ministra Saobraćaja saslušao je delegate, koji se nisu mogli pomiriti sa odbijanjem 10 posto od akorda i koji smatraju da radnici nemaju ništa zajedničkoga sa Pravilnikom o sporednim primadležnostima, pošto isti nemaju čak ni dodatka na skupoću za osebe kao ni za članove porodice. Nakon ovog tumačenja pomoćnik Ministra složio se s tim, da se to naredjenje radnika ne tiče i da će predstavku uzeti kao hitnu u pretres i riješavanje.

Ovime još jednom podvlačimo naš zahtjev na g. Ministra Saobraćaja, da čim prije anulira naredjenje, kojim se ima odbijati 10 posto od akorda, jer radnici ni do sada nisu mogli da namiruju kraj sa krajem, a kamo li će to nakon za 10 posto sniženih plata. Ovakvim postupkom pako, ne pogadja se samo radnika, već se upropašćuje i sam rad, kojeg od bijednog i ispaćenog radnika nikako biti nemože. Neka se i to uvidi.

Žrtva slepe pokornosti.

U glavnoj železničkoj radionici desio se 12. jula o. g. jedan nesrećan slučaj, uslijed kojeg je radnik Maхmut Лопћалија остао без прста на десној руци, којег му је одсјекала кружна тестера, и то не његовом кривњом вец кривњом оних, који у тој радионици ведре и облаће.

Радник Махмут Лопћалија запо-слен је у радионици преко 25 година и кроз сво то вријеме прошао је све фазе рада, од најтежег до најлакшег. На сваком раду којем је био додјељен радио би неуморно и без приговора, и зато су претпостављени са њим ради-ли шта су хтели. Једног дана био је канцеларијски слуга и носио акте из једног одељења у друго, а другог дана вец би му дали да истоварује углен. Задњих дана дали су га да реже старе даске, т. ј. подове и стране вагона нашој господи за огрев.

Како буџетом није предвиђено да ово дрво режу машински радници, то господа обично узму за тај посао радника од куд било, који без икакве спреме и праксе у барата са машином. Тако су напакостили и друга Лопча-лију, који је сада после много година рада остао без прстију и под старе дане морат ће да иде у богаће. Све то ради хира и несавјестности прет-постављених.

Он је осуђен да буде богаљ уто-лико прије, јер радници код жељез-нице за слушај несрећа не уживају права по Закону о осигурању радника. Осигурање жељезничара за случај несреће овисно је од имања или не-имања буџета за то осигурање, а ка-ко буџета зато обичне нема то нема ни осигурања. Има унесрећених рад-ника још из год. 1926., којима храна-рина никако није исплаћена. Па ни на ургенције савеза није то учињено.

Кад се какова несрећа деси, обич-но исту испитује стручна комисија, што код несреће друга Лопћалије није био случај. Несрећу су испитали

чиновник Ержен и писар Поповац и констатовати, да је унесрећени за време рада спавао, јер да другачије му се овако зло није могло догодити. И то је комисија?

Против оваких комисија и оваких »констатација« несрећа ми одлучно протестирамо и тражимо од управе радионице, да нам их у будуће више не шаље. Главна радионица распо-лаже довољним бројем стручних ин-жињера и пословођа, који имају спре-ме да и најтежи несрећни слушај об-јективно испитају и утврде. Сматра-мо нужним нагласити, да ни г. Ержена ни Поповца, који се радо свађе меша а врло мало зна и увијек је противан раднику.

Тражимо још од управе радиони-це, да да несрећни слушај Лопћалије још једном испитати и да се онога, тко му је тај посао одредио, повуће на најстрожију одговорност. Надаље тражимо, да се за прилике у главној радионици заинтересира и надлежна Инспекција Рада, која треба радиони-цу да прегледа, утврди њене мањкаво-сти и позове управу радионице на по-штивање свих заштитних мјера за жи-воте радника, које је предвидио Закон о заштити радника и Правилник о за-штитним мјерама у подuzeћима.

Razno.

Knjižnico prosvetnoga odseka Del. zbornice v Ljubljani je julija meseca obiskalo 400 članov in si izposodilo 790 knjig, od teh 494 slovenskih, 247 nemških in 49 hrvatskih, po vsebini 708 leposlovnih in 82 znanstvenih. Denarnih dohodkov je bilo 1173.50 Din. Knjižnica je imela v primeri s prejšnjimi pomladanskim in poletnimi meseci največji promet. Ako pomisli-mo, da v vročem juliju ljudje mnogo manj čitajo, vidimo, da knjižnica hitro napreduje. Julija se je vpisalo 36 no-vih članov.

Izjava.

Podpisana Ivan Černe, železničar, stanujoč v Zg. Kašlju in Anton Dobrota, železničar, stanujoč pri D. M. v Polju, nahujskana po brezvestnih agitatorjih proti Ujedinjenemu Savezu železničarjev sva na političnem sestanku v Zalogu, dne 2. julija tl. očitala ob navzočnosti več ljudi sodr. Josipu Kopaču, da je svoj čas prodal železničarje.

Ker za to trditev nimava najmanj-šega povoda in dokaza, preklicujeva izrečeno kleveto.

Prepričala sva se, da je ravno na-sprotno res, zato se zahvaljujemo s. Kopaču, da je odstopil od tožbe.

S tem pooblašćava s. Kopača, da to izjavo priobči na najin račun v li-stih »Delavcu« in »Ujedinjenem že-lezničarju«.

V Ljubljani, dne 7. julija 1927.

Černe Ivan I. r. Anton Dobrota I. r.

Izjava.

Gospod Jože Kramar, vlakovodja pri državni železnici v Ljubljani stan-juje v Mostah, kleveta o meni, da sva se skupaj vozila z g. dr. Žerjavom v avtomobilu na agitacijo. Na to kle-veto opozarjam g. Kramar-ja, da jo javno prekličie, ako se hoče izogniti nadaljnim posledicam.

Ivan Makuc, železničar v pok. I. r.

Železničarsko godbeno društvo »Zarja« v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 4. septembra 1927 veliko tombolo s sledećimi glavnimi dobitki: 1. tom-bola: Kompletna spalna oprava, 2. tombola: 10 ton premoğa, 3. tombola: moško ali žensko kolo, 4. tombola: bala platna, 5. tombola: vreća moke. Poleg tega je še 150 manjših dobit-kov. Čisti dobiček je namenjen za na-bavo novih godalnih instrumentov. Tablica stane 2.50 Din ter se bodo razprodajale od 15. avgusta in tudi prvega povodom izplaćila. — Želez, glasbeno društvo »Zarja«.

»Žika« je ržena žitna kava. Za otroke pravega zajutрка brez »Žike« ni. Za odrasle lahko pridenete »Žiki« nekaj prave kave. Tako so z »Žiko« zadovoljni otroci in odrasli. Ime »Ži-ka« zadostuje. Napišite to ime v na-kupovalno knjižico in dobiti morate pravo »Žiko« v rdećih zavitkih.